

فیستول مقعد یک مجرای باریک، لوله‌ای و فیروزه است که از منفذ باز پوست اطراف مقعد به داخل مجرای مقعد گسترش می‌یابد. فیستول می‌تواند از صدمه، فیشر (شقاق) یا بیماری کرون (بیماری التهابی روده) ایجاد شود.

فیستول‌ها معمولاً حامل عفونت هستند، معمولاً بدن‌بال عفونت یکی از غدد دیواره‌ی مقعد، **آبسه** ایجاد می‌شود که گاهی به خارج از مقعد راه پیدا می‌کند و گاهی بهبودی کامل حاصل نشده و بوسیله‌ی یک مسیر کوتاه یا بلند، فضای داخل مقعد را به خارج از مقعد مرتبط می‌کند.

انواع مختلف فیستول از نسبتاً ساده تا فرم‌های شاخه‌دار و پیچیده و شبکه‌ای وجود دارد. برخی فیستول‌ها، عضلات مسئول کنترل دفع را درگیر می‌کنند.

علائم و نشانه‌های بیماری:

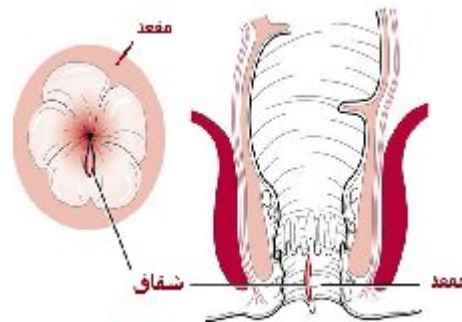
- ❑ نشت چرک یا مدفوع از لوله‌های پوستی.
- ❑ عبور گاز یا مدفوع از لوله‌ی واژن و مثانه.
- ❑ تب و علائم ناشی از عفونت هم ممکن است ظاهر شود.

۱

فیشر (شقاق)

به **ترک** یا **شکاف** در قسمت تحتانی مجرای مقعد شقاق گویند. شقاق ممکن است به دلیل اضطراب، یبوست، استفاده‌ی بیش از حد از ملین‌ها و صدمه به مقعد و رکتوم بوجود آید.

علائم و نشانه‌های بیماری:

❖ دفع دردناک مدفوع.

❖ سوزش، خارش و خونریزی پس از مدفوع.

آموزش‌های قبل از عمل:

☀ چند روز قبل از عمل رژیم سبک و سرشار از مایعات فراوان بنوشید.

☀ ۸ الی ۱۰ ساعت قبل از عمل ناشتا باشید.

☀ شب قبل از عمل برای کاهش آلودگی و احتمال عفونت لازم است موهای اطراف ناحیه‌ی عمل را بتراشید و استحمام کنید.

☀ قبل از رفتن به اتاق عمل، زیورآلات، اجسام فلزی، گیره‌ی سر، لنز و دندان مصنوعی خود را خارج کنید.

☀ کلیه‌ی لباسها، لباس زیر و جوراب‌های خود را در آورید و لباس مخصوص اتاق عمل بپوشید.

۲

☀ لاک ناخنهای خود را پاک کنید و هیچ گونه آرایشی نداشته باشید.

☀ قبل از خروج از بخش جراحی، ادرار خود را تخلیه کنید.

☀ عمل جراحی ممکن است تحت بیهوشی عمومی، بی‌حسی نخاعی و یا بی‌حسی موضعی انجام شود.

آموزش‌های بعد از عمل:

★ پس از انتقال به بخش بدون اجازه‌ی پزشک و پرستار، چیزی ننوشید.

★ با چرخش به پهلوها و حرکت دادن پاها، از خستگی ناشی از بی‌حرکی، جلوگیری کنید.

★ هنگام خروج از تخت، به توصیه‌ی پرستار عمل کنید و تحت نظارت پرستار، ابتدا لبه‌ی تخت نشسته و پاها را آویزان کنید و در صورت نداشتن سرگیجه، راه بروید.

★ دوش و لگن آب ولرم، روز بعد از عمل ضروری است.

★ توصیه می‌شود از ۱۲ ساعت بعد از عمل به مدت ۱

الی ۲ هفته، ۳ الی ۴ بار در روز به مدت ۱۰ دقیقه در

لگن آب ولرم بنشینید.

★ استفاده از لگن آب گرم سبب کاهش درد و تورم شده و همچنین ناحیه‌ی مقعد را تمیز می‌کند.

مراقبت در منزل:

☀ درد و ناراحتی شما به هنگام دفع معمولاً بعد از

یک ماه برطرف می‌شود، در این مدت می‌توانید جهت

کنترل درد از مسکن‌های تجویز شده توسط پزشک استفاده نمایید.

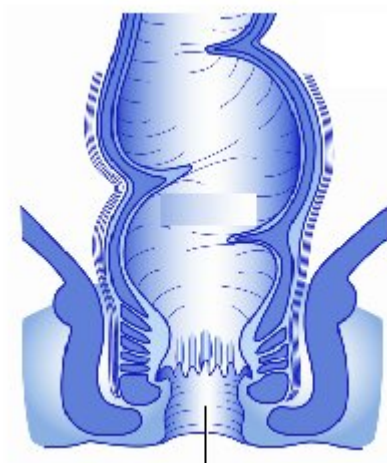
☀ آنتی‌بیوتیک‌ها را به موقع و کامل مصرف کنید.

☀ در صورتیکه اضافه وزن دارید، وزن خود را کاهش

۳

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
مرکز آموزشی درمانی ضیائیان
NoG11

کانال مقعد

در مورد

فیستول و فیشر

چه می دانید؟

تابستان ۱۳۹۹

پمفلت آموزشی مددجو

سبوس دار)، حبوبات، سبزیجات، میوه ها همراه با پوست و آجیل استفاده نمایید.

♦ توصیه می شود که سبوس گندم را با یک قاشق مرباخوری در روز شروع (در ماست حل کنید) و به تدریج به ۴ الی ۶ قاشق غذاخوری افزایش دهید.
♦ از مصرف بیش از حد شیرینی و قهوه و شکلات اجتناب کنید.

♦ از خوردن سیب بدون پوست، انار، ماست و به (که باعث نفخ و یبوست می شود) اجتناب کنید.
♦ از مسهل و ملین بدون تجویز پزشک استفاده نکنید، برای نرم کردن مدفوع از روغن زیتون، آلو، انجیر، برگه ی هلو، خاک شیر و شیر سرد استفاده کنید.

نکات قابل توجه:

- * توصیه می شود در صورت بروز عوارض بعد از عمل مثل خونریزی از مقعد، ترشحات چرکی، تب و یبوست به پزشک مراجعه کنید.
- * خونریزی به صورت قطره قطره بعد از انجام دفع طبیعی، ولی خونریزی زیاد غیرطبیعی است.
- * اگر از محل عمل شما نمونه برداری شده، لازم است نتیجه ی آزمایش را به پزشک خود نشان دهید تا با نظر پزشک ادامه ی درمان انجام گیرد.
- * انجام ویزیت های منظم و پیگیری درمان در روند بهبودی شما موثر است.

جهت دسترسی به مطالب آموزش سلامت و دانلود

پمفلت های آموزش به بیمار

با <http://ziaeian.ir>

<http://help.tums.ac.ir>

جهت ارائه پیشنهاد و انتقاد

Ziaeian@tums.ac.ir

دهید.

* پیاده روی برای شما بسیار مفید است.

* برای جلوگیری از درد و تحریک، به مدت طولانی ننشینید و رانندگی نکنید.

* هر وقت احساس دفع داشتید حتماً به دستشویی بروید و از حبس کردن مدفوع خودداری کنید. هنگام دفع مدفوع از زور زدن خودداری کنید، بعد از اجابت مزاج مقعد را با شامپو بچه به خوبی شستشو داده و با دستمال کاغذی نرم، خشک کنید.

* به خودتان عادت بدهید تا برنامه ی دفعی منظمی داشته باشید.

* پانسمان زخم باید به گونه ای باشد که جلوی خروج ترشحات را نگیرد. تنظیفی که برای پانسمان استفاده می شود باید تمیز باشد و لزومی به استریل بودن آن نیست.

* تا بهبود کامل، مقداری ترشح از زخم وجود خواهد داشت. برای جلوگیری از لک شدن لباس زیر بهتر است از پد استفاده کنید. اگر موها شروع به رشد کنند لازم است آن را بترانید تا از رشد مو بداخل زخم جلوگیری شود.

* دو تا سه هفته بعد از عمل می توانید فعالیت های عادی خود را از سر بگیرید.

رژیم غذایی:

♦ برای رفع یبوست توصیه می شود که از رژیم غذایی پرفیبر (میوه ها و سبزیجات) استفاده کنید.

♦ مایعات فراوان (حداقل ۸ لیوان در روز) بنوشید.

♦ توصیه می شود که از غلات کامل (مانند: نان